

VNS 1/2020 vp

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Pyydettyinä lausuntonaan valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024 Valtakunnanvoudinvirasto ilmoittaa kunnioittaen seuraavaa.

Ulosottotoimen osalta ei selonteossa ole esitetty menokehyksiin muutoksia.

Valtakunnanvoudinvirasto esittää menoihin 4,5 miljoonan euron tasokorotusta alkaen vuodesta 2021.

Ulosoton tilannekuva talouden osalta ilman poikkeusolojen tuomia muutoksia on seuraava.

1. Ulosotossa toteutetaan laaja rakenneuudistus 1.12.2020 (ns. URA-hanke)
2. Hankkeen tuottavuustavoitteet valtion menosäästöinä ovat noin 14,5 miljoonaa euroa vuodessa
3. Säästötavoitteisiin kuuluu vielä noin kolmen miljoonan euron leikkaus vuonna 2023
4. Tällä hetkellä ulosotolla on siirtyviä määrärahoja noin 20 miljoonaa euroa, mikä on varattu uudistuksen toteuttamiseen; vuoteen 2024 mennessä siirtyvien määrärahojen osuus laskee 8,6 miljoonaan euroon. Kehyskauden jälkeisillä henkilöstösäästöillä on tarkoitus tasapainottaa talous siten, että siirtyviä määrärahoja ei enää tarvitsisi käyttää toiminnan rahoittamiseen. Siirtyvät määrärahat on siten tarkoitettu välttämättömiin uudistuksen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Rakenneuudistus on tehtävä oikeusturvaa vaarantamatta.

Poikkeusolojen vaikutus ulosoton työmääriin ja kustannuksiin

Poikkeusolot merkitsevät vääjäämättä talousongelmia niin yrityksille kuin yksityisille henkilöillekin. Talouden taantuman on arvioitu olevan syvä. Tämä merkitsee ulosottoasioiden ja -velallisten määrän kasvua. Poikkeusolot lisäävät myös harkintaa edellyttävien asioiden määrää, mikä lisää työtä ja edellyttää suurempaa henkilöstön työpanosta. Harkintaa edellyttäviä asioita ovat muun muassa erilaiset toistuvaistulon ulosmittauksen kevennykset, maksuaikojen myöntäminen ja lisääntyvät realisointipyynnöt ulosoton hakijoilta. Jo nyt ulosoton kevennystä koskevat hakemukset ovat enemmän kuin kaksinkertaistuneet.

Lakivaliokunta on vastikään (LaVM 5/2020 vp) todennut, että ulosottolaitos tulee tarvitsemaan lisäresursseja selviytyäkseen lisääntyvästä työmäärästä. Valiokunta edellytti, että ulosottolaitoksen riittävistä resursseista huolehditaan kiireellisesti.

Ulosottoasioita saapuu tällä hetkellä noin kolme miljoonaa vuodessa. Lähtien siitä varsin varovaisesta arviosta, että syvä taantuma ja huomattava työttömyyden lisäys voisi nostaa asiamääriä 10-15 % merkitsisi tämä noin 300 000 – 450 000 asiaa enemmän vuositasolla. Jos

VALTAKUNNANVOUDINVIRASTO

Valtakunnanvouti

27.4.2020

tämä työmäärän lisäys pystyttäisiin hoitamaan nykyhenkilöstöllä, merkitsisi asiamäärien korotus menojen lisäystä 2,1 – 3,15 miljoonaa euroa. Kustannusvaikutus perustuu siihen arvioon, että yhden ulosottoasian kustannukset ulosottolaitokselle ovat keskimäärin seitsemän euroa ilman henkilöstöresurssien lisäystä. Ulosottolaitos pystyy usein vastaamaan lisääntyneeseen työmäärään ilman työvoiman lisäystä pitkälle digitalisoituneena toimintona. Kun kuitenkin poikkeusoloihin liittyy paljon henkilöstöresursseja sitovia työvaiheita, vaatii työmäärän kasvu lisäyksiä myös henkilöstön määrään. Varovainen tarvearvio voisi olla 30 henkilötyövuoden lisäys ulosottolaitoksen noin 1150 henkilötyövuoteen kehyskaudelle 2021-2024. Tämän kustannus olisi noin 1,8 miljoonaa euroa vuodessa. Yhteensä edellä mainittujen muiden kustannusten kanssa lisämäärärahan tarve olisi siten noin 4,5 miljoonaa euroa vuodessa kehyskaudella vuodesta 2021 alkaen.

Juhani Toukola
valtakunnanvouti